

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ : มิติใหม่แห่งการพัฒนา

ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ

สู่ศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ

นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานเปิดโครงการ “ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติสู่ศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ” ประกอบด้วย การจัดนิทรรศการเพื่อให้ความรู้และสร้างความตระหนักต่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 และการบรรยายพิเศษ เรื่อง แนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในอาเซียน ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของประเทศไทย โดย ดร.พัชรพล วรงค์บุญสิน ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมและย้ายถิ่น วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดโดยกลุ่มสารสนเทศต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ ร่วมกับสำนักอำนวยการ และ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

โครงการ “ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ: สู่ศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ” เกิดขึ้นได้อย่างไร?

โครงการ “ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ: สู่ศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ” จัดขึ้นตามนโยบายของรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล) ที่ให้ความสำคัญต่อการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อ

พัฒนาศักยภาพความรู้ด้านต่างประเทศแบบครบวงจรให้แก่คณะผู้บริหาร ข้าราชการ

บุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนนักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป อันจะนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการทำงานด้านการต่างประเทศด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

ภารกิจของห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติจะมุ่งสู่ศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างประเทศได้อย่างไร?

ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2526 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.เกษม ศิริสัมพันธ์) ในฐานะประธานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกของไทย และ Mr. Amadou-Mahtar M'Bow

ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก กรุงปารีส เป็นประธานในพิธีเปิดห้องสมุดดังกล่าว เพื่อให้บริการข้อมูล ข่าวสารและเอกสารสิ่งพิมพ์จากต่างประเทศ โดยเฉพาะสิ่งพิมพ์ขององค์การยูเนสโก และองค์การซีมีโอ ให้แก่ครู อาจารย์ นักศึกษา ข้าราชการ บุคลากรทางการศึกษา และ

ผู้บริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เดิมตั้งอยู่ที่บริเวณหลังองค์พระของกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน ต่อมา เมื่อปี พ.ศ 2533 ได้ย้ายที่ทำการห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติมาอยู่ที่อาคารรัชมิ่งคลาสิค ชั้น 3 กระทรวงศึกษาธิการ

ปัจจุบัน ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ ให้บริการหนังสือและเอกสารวิชาการในสายงานยูเนสโก ซีมีโอวารสาร จุลสาร หนังสืออ้างอิง

หนังสือพิมพ์ หนังสือสารคดี และบันเทิงคดี รวมทั้งสื่อทัศนูปกรณ์ อย่างหลากหลาย มีผู้ใช้บริการห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ จำนวนโดยเฉลี่ย 120-150 คนต่อวัน บุคคลเหล่านี้สามารถค้นคว้าหนังสือ และสิ่งพิมพ์วิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ที่จัดให้บริการจำนวนกว่า 25,000 เล่ม ทั้งยังสามารถสืบค้นบริการอินเทอร์เน็ตไร้สายด้วยตนเอง สามารถพัฒนาการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ด้วยสื่อการสอนตำราเรียน และวีดิทัศน์ที่ทันสมัย ภายใต้แผนงานพัฒนาห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ ให้เป็นระบบห้องสมุดดิจิทัล เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแบบครบวงจรที่มีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็ว

เป้าหมายของการจัดโครงการ ห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ : ศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการคืออะไร?

การจัดโครงการฯ เป็นการสร้างมิติใหม่แห่งการเรียนรู้ให้แก่บุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการเปิดตัวโครงการครั้งแรก เป็นการให้ความรู้แก่ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 ด้วยการนำเสนอสารคดีอาเซียน

การจัดนิทรรศการ และการบรรยายพิเศษ เรื่อง **“แนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในอาเซียน: ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับประเทศไทย”** โดย ดร.พัชรพล วรงค์บุญสิน ผู้เชี่ยวชาญ

จากสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งการบรรยายดังกล่าวนับเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อแนวทางการปฏิรูปการศึกษารอบสองของกระทรวงศึกษาธิการ

มีหน่วยงานใดร่วมจัดโครงการครั้งนี้ ?

การจัดโครงการห้องสมุดและศูนย์เอกสารนานาชาติ : **สู่ศูนย์การเรียนรู้ด้าน**

ต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ”

ครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากสำนักอำนวยการ และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สป. นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานให้

การสนับสนุนได้แก่ บริษัทไทยวิทัศน์ จำกัด กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โรงเรียนโยธินบูรณะ โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา และโรงเรียนเครือข่ายกิจกรรมอาเซียนในสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวน 10

โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียน

โคกกระเทียมวิทยาลัย โรงเรียนพระ

นารายณ์ โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา

โรงเรียนปิยะบุตร โรงเรียนจุฬาภรณ์

ราชวิทยาลัย โรงเรียนโคกตูมวิทยา

โรงเรียนอนุบาลลพบุรี โรงเรียนบ้านสาม

เรือน และโรงเรียนบ้านหลุมข้าว

สาระสำคัญของการบรรยายเรื่อง เรื่อง แนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในอาเซียน ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของประเทศไทย โดย ดร.พัชรพล วังศ์บุญสิน ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาคนและย้ายถิ่น วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน เป็นโครงการวิจัยประยุกต์เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน สำรวจแนวทางการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายให้ประเทศไทยในการสร้างยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา และพัฒนาความเข้มแข็งทาง

การศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ผลการวิจัยภาพรวมปรากฏว่าอาเซียนทุกประเทศล้วนให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้ประเทศมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้ามาก

ขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา เพื่อขจัดความยากจนและการก้าวพ้นจากความด้อยพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยมุ่งหวังให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับศักยภาพการแข่งขันในระดับสากล

ผลการวิจัยปรากฏว่าทุกประเทศมีฐานการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาตั้งแต่ระดับกฎหมายสูงสุดของประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการจัดทำกฎหมายว่าด้วยการศึกษาสอดคล้องรองรับ เพื่อสามารถขยายการศึกษาให้ทั่วถึงและยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีจุดร่วมสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. การมุ่งสู่สังคมฐานความรู้
2. การกำหนดเป้าหมายการศึกษาสู่ระดับสากล
3. การตอบสนองต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น
4. การจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการยกระดับศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

5. การศึกษาเพื่อพัฒนาทุนมนุษย์อย่างรอบด้าน ทั้งในด้านการปลูกฝังและสร้างเสริมความรู้คู่คุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม การปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 และการให้ความสำคัญกับความหลากหลายขององค์ความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

ยุทธศาสตร์ในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศต่างๆ มีดังนี้

1. การปฏิรูปการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่าประเทศไทยมีความก้าวหน้าในการดำเนินการปฏิรูปในระดับหนึ่ง ด้วยการ

ประกาศหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 และคู่มือการใช้หลักสูตรและมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

- 2 การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประเทศไทยมีความก้าวหน้าในระดับหนึ่ง ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์เน้นการพัฒนาการศึกษาที่มีผลลัพธ์ในเชิงคุณภาพ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ “Thinking Schools, Learning Nation” เน้นให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการวิเคราะห์ ความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์อันแข็งแกร่งต่อครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ

3. การปฏิรูปการศึกษาระดับการอาชีวศึกษา ทุกประเทศเน้นหลักการที่จะ

จัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของตลาด การมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งในลักษณะหุ้นส่วนของภาคเอกชน การประสานงานในการจัดการทางนโยบายและการดำเนินโครงการต่างๆ ในการปฏิรูปอาชีวศึกษา ทั้งนี้ผลการวิจัยปรากฏว่าสมาชิกดั้งเดิมของอาเซียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและปฏิรูปการอาชีวศึกษามากกว่าประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน

4. การปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา ปรากฏว่าทุกประเทศมีแนวโน้มที่สอดคล้องกันในอาเซียน กล่าวคือ เน้นการกระจายโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา ด้วยการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนสู่ระดับสากล การพัฒนา

มหาวิทยาลัยวิจัย และการขยายการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มในการเปิดเสรีการศึกษา เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการศึกษาในการนำรายได้เข้าประเทศ และการสงวนเงินตราในการเรียนต่อต่างประเทศ

5. การผลิตและพัฒนาครู ทุกประเทศให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเทศมาเลเซีย มีการปรับเพิ่มคุณวุฒิคครูเป็นระดับปริญญา ปรับเพิ่มเงินเดือน การสร้างแรงจูงใจ สร้างเสริมบุคลิกภาพและให้ทุนการศึกษา ในขณะที่สิงคโปร์เน้นการฝึกอบรมครูมากกว่าการเรียนการสอนวิชาชีพรู

นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางดำเนินการในการจัดการศึกษาของประเทศมี จุบรวม 5 ประการ ซึ่งสอดคล้องกัน ได้แก่

- การจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All)
- การให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมสังคมฐานความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตที่เข้าถึง ชุมชน โดยให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการสร้างและ พัฒนาองค์ความรู้ทั้งในและนอกระบบการศึกษา
- การจัดการศึกษา แบบ e-Education โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยใน

กระบวนการเรียนรู้ในวิชาหลัก เช่น ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบัน พม่ามีการนำ ICT มาใช้ในการเรียน การสอนเด่นชัดขึ้น

- การศึกษาเอกชนเข้ามาร่วมจัด

การศึกษาในการกำกับควบคุมของรัฐ

- การศึกษานานาชาติ มีบทบาทมากขึ้นทั้งในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็น ภาษาหลักในการเรียนการสอน และประเทศที่ใช้ภาษาท้องถิ่นเป็นภาษาหลัก

ความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา

ความร่วมมือทางการศึกษาในอาเซียนเป็นไปเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นจุดเน้นร่วมกันของไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนาม ซึ่งมี

แนวโน้มเพื่อยกระดับนักศึกษาและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาสู่มาตรฐานสากล โดยความร่วมมือมีการครอบคลุมในหลายสาขา ทั้งในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ สุขภาพ ตลอดจนสหสาขาวิชา

นอกจากนี้ ยังมีความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษา เน้นการจัดทำข้อตกลงที่จะทำร่วมกันระหว่างสถาบันต่อสถาบัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และผลงานทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านการศึกษาวิจัย การให้ทุนการศึกษาและฝึกอบรม การจัดทำหลักสูตรนานาชาติ ตลอดจนการสอนร่วมกันผ่านระบบการเรียนการสอนที่ใช้การสื่อสารแบบดาวเทียม

บทบาทในความร่วมมืออาเซียนด้านการศึกษา

1. ควรผลักดันการยกระดับความ

ร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศสมาชิกให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์อาเซียนและแผนปฏิบัติการต่างๆ ที่รองรับ โดยอาศัยความร่วมมือในลักษณะเครือข่าย ความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ด้านการศึกษาในระดับภูมิภาค เช่น ซีมีโอ และในระดับสากล เช่น ยูเนสโก เป็นต้น

2. ให้ความสำคัญต่อการก้าวสู่ประชาคมฐานความรู้และประชาคมผู้นำในการ

สร้างองค์ความรู้พื้นฐานของการวิจัยและพัฒนาที่เหมาะสมกับอัตลักษณ์ของประเทศสมาชิกอาเซียน

แนวทางการศึกษาที่สอดรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมในศตวรรษที่ 21

- 1 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในวัยเรียนสู่ Knowledge Workers ซึ่งสามารถยกระดับตัวเองสู่การเป็น Knowledge Entrepreneurs ตลอดจนการเป็น Knowledge and Productive Elder Citizens โดยความจำเป็นเร่งด่วนที่ควรกำหนดไว้ในแผนระยะสั้น

และระยะกลางของภูมิภาคในด้านการศึกษา ได้แก่ ความร่วมมือในการเร่งยกระดับการอาชีวศึกษา และการศึกษานอกระบบที่มีชุมชนเป็นฐาน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ด้วยน้ำหนักที่ทัดเทียมกับความพยายามด้าน Education for All สำหรับการศึกษาระดับพื้นฐานในระบบโรงเรียนและการอุดมศึกษา ด้วยความตระหนักในด้านมาตรฐานภูมิภาคที่ทัดเทียมกับระดับสากล เพื่อเป็นฐานในการส่งต่อความร่วมมือไปยังการจัดทำ Mutual Recognition Arrangement

2. การขยายโอกาสด้านแกนสมองในระดับท้องถิ่นและระดับชาติด้วยรอยต่อที่เหมาะสมระหว่างการศึกษาระบบและนอกระบบ

1. การขยายโอกาสและยกระดับคุณภาพทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้เป็นปัจจัยสำคัญและเป็นฐานส่งต่อนักเรียนสู่ระดับอุดมศึกษาเพิ่มมากขึ้นในฐานแผนระยะกลางของภูมิภาค
2. ความร่วมมือในการยกระดับคุณภาพของมหาวิทยาลัยที่เน้นด้านการเรียนการสอนและการยกระดับคุณภาพของมหาวิทยาลัยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย
3. ความร่วมมือในเชิงนโยบาย การวางแผน และการวิจัยและพัฒนา การจัดทำและยกระดับมาตรฐานการศึกษาในระดับต่างๆ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. การส่งเสริมการพัฒนาสถานศึกษาไยแก้ว ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา โดยจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนาและปรับตัวของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการรองรับสถานศึกษาไยแก้วให้ทัดเทียมกับการพัฒนาเชิงโครงสร้างไยแก้วในฐานแผนระยะกลางของภูมิภาค

กลุ่มสารสนเทศต่างประเทศ

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. สรุป

21 กันยายน 2552